

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/289/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114231843
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114231843.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatory Simkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Moniky Juskovej v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, proti žalovanému Y. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, t. č. L. XB, G., právne zastúpený JUDr. Stelou Wildeovou, advokátkou, Palárikova 3, Prešov, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenie na ochranu spotrebiteľov Slovenska, Farská 32, Michalovce, IČO: 42 331 579, o zaplatenie 1 705,60 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 25C 372/2014- 68 zo dňa 04.06.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov odvolacieho konania vo výške 81,33 eura, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov (ďalej len súd prvého stupňa) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 178,86 eura v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), § 17 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov účinného v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len Zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch), § 52 ods. 2, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Uviedol, že žalovaný sa žalobou zo dňa 02.04.2013 domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a. s. sp. zn. SR 07837/12 zo dňa 20.02.2013 z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy. V konaní vedenom pod sp. zn. 11C 90/2013 bol dňa 01.10.2014 vyhlásený rozsudok, ktorým bolo žalobe v celom rozsahu vyhovie, pričom súd v súlade s ust. § 40 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z. z., vyhodnotil rozhodcovskú zmluvu z dôvodu jej neprijateľnej za neplatnú. Preto následne po právoplatnosti rozsudku, ktorým bol zrušený rozhodcovský rozsudok, pokračoval v konaní v rozsahu, aký bol v žalobe o vydanie rozhodcovského rozsudku.

Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že dňa 30.10.2012 podal žalobca voči žalovanému žalobu na Stály rozhodcovský súd zriadený Slovenskou rozhodcovskou a. s., Bratislava, pričom ten vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. SR 07837/12 zo dňa 20.02.2013 a zaviazal žalovaného, aby zaplatil obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. sumu 1 705,60 eura spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 1 054,45 eura od 11.08.2012 do zaplatenia a spolu so zákonným úrokom vo výške 6 % ročne z tej istej sumy od 11.08.2012 do zaplatenia, ako aj k náhrade trov konania vo výške 422,59 eura. V rozsudku sa konštatuje, že záväzok z úverovej zmluvy účastníkov bol zabezpečený zmenkou zo

dňa 15.06.2011 a v celom rozsahu bolo návrhu vyhovené. Tento rozsudok bol doručený žalobcovi dňa 04.03.2014. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, poukázal na neplatnosť samotnej zmenky.

Na základe vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistil, že v júni 2011 účastníci uzatvorili písomnú úverovú zmluvu, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 700 eur za nešpecifikovaný poplatok 680 eur. Žalovaný sa tak zaviazal žalobcovi zaplatiť 1 380 eur, a to v 12-ich mesačných splátkach po 115 eur od 20.07.2011. Žalovaný v konaní sp. zn. 11C 90/2013 na pojednávaní prehlásil, že úver potreboval na rekonštrukciu strechy rodinného domu, čo uviedol aj zástupcovi žalobcu, ktorý s ním zmluvu uzatváral. Účel úveru bol v zmluve vyznačený bez jeho vedomia a keďže obaja boli v časovej tiesni, boli mu predložené viaceré listiny na podpis, pričom mu bolo ukázané, kde konkrétne ich má podpísať bez toho, aby si tieto listiny prečítal. Týmto spôsobom došlo aj k podpísaniu rozhodcovskej zmluvy. Pri podpise zmluvy si žalobca a žalovaný zabezpečili svoj iný záväzkový vzťah, teda zmluvu o úvere, neúplnou zmenkou (blankozmenka) vystavenou dňa 15.06.2011. Žalovaný vystupuje ako vystaviteľ a žalobca ako remitent. Keďže žalobca mal za to, že žalovaný si svoju povinnosť vyplývajúcu zo záväzkového vzťahu riadne nesplnil, čím sa stal dlh v zmysle dohodnutých podmienok splatný ku dňu 03.02.2012, žalobca vyplnil dňa 23.03.2012 (správne má byť uvedené 23.03.2012 - poznámka odvolacieho súdu) zmenku žalovaného v zmysle dohody o vyplnení zmenky na sumu 1 399,45 eura s dátumom začiatku úročenia dňa 03.02.2012 a táto bola žalovanému predložená na zaplatenie dňa 28.03.2012. Nakoľko žalovaný napriek výzve žalobcu svoj dlh riadne neuhradil, žalobca zaslal žalovanému výzvu - pokus o zmier. Ani po týchto mimosúdnych úkonoch žalobcu žalovaný svoj záväzok nesplnil. Z tohto dôvodu pristúpil žalobca k uplatneniu svojich práv vyplývajúcich z predloženej zmenky cestou rozhodcovského konania.

V predmetnom konaní mal súd prvého stupňa preukázané, že medzi účastníkmi bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver. Zmluva mala spĺňať náležitosti zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Všetky tieto skutočnosti boli preukázané už v konaní sp. zn. 11C 90/2013. Žalobca v čase poskytnutia úveru žalovanému, vystupoval ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, ktorý nekonal v rámci svojej podnikateľskej činnosti, pretože bol riadne zamestnaný v pracovnom pomere. Vzhľadom k týmto skutočnostiam potom nebolo možné zabezpečiť splnenie spotrebiteľského úveru zmenkou, tak ako to urobil žalobca. Preto podľa názoru prvostupňového súdu si žalobca nemôže úspešne uplatňovať nároky zo zmenky, ktorej vydanie bolo zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v čase uzatvorenia zmluvy medzi účastníkmi vylúčené. Z tohto dôvodu súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalobca. Namietal nesprávne právne posúdenie veci. Uviedol, že aplikácia právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa nie je možná, lebo právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným s prihliadnutím na charakter zmluvy o úvere, nie je vzťahom spotrebiteľským. Žalobca pri uzatváraní zmluvy o úvere vyhlásil, že poskytnuté peňažné prostriedky si berie na účel zamestnania, čo vylučuje záver o tom, že by žalobca mal postavenie spotrebiteľa. Navyše v dodatku k zmluve o úvere sa zaviazal, že prostriedky použije výlučne na vyhradený účel - nákup výpočtovej techniky za účelom výkonu zamestnania. Zmluvné strany sa dohodli v zmysle ust. § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Súdna prax zhodne určila použitie Obchodného zákonníka nezávisle na dohode strán v prípade sporov zo zabezpečenia záväzkov zo zmluvy o úvere, ako aj v prípade vydania bezdôvodného obohatenia na základe neplatnej zmluvy o úvere. Je nepochybné, že zmluva o úvere sa bez ohľadu na dohodu zmluvných strán riadi Obchodným zákonníkom. Keďže Obchodný zákonník aplikáciu právnej úpravy inštitútu spotrebiteľských zmlúv nevylučuje, ani komplexne neupravuje osobitným spôsobom a ide o kogentné ustanovenie Občianskeho zákonníka, je nevyhnutné ju v skutkovo relevantných právnych vzťahoch aplikovať, pričom nie je relevantné, či ide o relatívny obchodný záväzkový vzťah, absolútny obchodný záväzkový vzťah alebo fakultatívny obchodný záväzkový vzťah. Ďalej uviedol, že žalovaný bol pred podpísaním zmluvy o úvere riadne a úplne oboznámený s podmienkami poskytnutia úveru a všeobecnými obchodnými podmienkami. V prípade postavenia žalovaného (žalobca mal pravdepodobne na mysli - žalobcu) treba akcentovať aj jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu so žalobcom (pravdepodobne žalovaným) vstupoval. Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľom, nemôže sa táto osoba dovolávať toho, že mala postavenie spotrebiteľa. Pokiaľ spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom, je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod, a nie spotrebiteľský záväzok, pretože je potrebné chrániť dodávateľovu dobrú vieru, pretože dobrá

viera je všeobecným princípom zmluvného práva. Ďalej žalobca namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa stotožňuje s právnou argumentáciou prvostupňového súdu, podľa ktorého medzi účastníkmi došlo k uzatvoreniu spotrebiteľskej zmluvy v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania vo výške 81,33 eura.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich z ustanovenia § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 02.05.2016 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, odôvodnením napadnutého rozhodnutia odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa správne posúdil nedôvodnosť podanej žaloby, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému v rozhodcovskom konaní zaplatenia zmenky.

Žalobca tvrdí, že napadnutý rozsudok prvostupňového súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnú normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny náležitý právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa právneho záveru odvolacieho súdu prvostupňový súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis, ktorý aj správne interpretoval, pričom zo skutkových záverov vyvodil správne právne závery. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvého stupňa a na doplnenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvádza, že nemá žiadne pochybnosti o tom, že úverová zmluva, ktorú uzatvorili účastníci konania dňa 15.06.2011 (čl. 34 spisu) je zmluvou spotrebiteľskou.

Úverová zmluva bola uzatvorená v podobe štandardnej formulárovej zmluvy, pre ktorú je typické to, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení vzhľadom na formulárovú predtlač vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Spotrebiteľ teda buď príjme zmluvu, ktorú dodávateľ dopredu pripravil a predformuloval zvyčajne vo svoj prospech, alebo zmluvný vzťah nevznikne. V takomto prípade je spotrebiteľ - žalovaný slabšou zmluvnou stranou, a to z hľadiska informovanosti i vyjednávacej pozície. V úverovej zmluve je žalobca identifikovaný svojim menom, priezviskom, bydliskom a rodným číslom. Pokiaľ žalovaný v zmluve o úvere prehlásil, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania, odvolací súd uvádza, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaný v roku 2011 pracoval ako školník a peniaze potreboval na rekonštrukciu strechy. To, že ako účel použitia finančných prostriedkov má v zmluve uviesť iný ako skutočný, mu povedal p. H., s ktorým zmluvu uzatváral. Z úradnej činnosti súdu sú známe nekalé praktiky žalobcu, ktorý prostredníctvom svojich obchodných zástupcov či mandatarov uvádza nepravdivé údaje o účele použitia finančných prostriedkov s cieľom obchádzania ustanovení na ochranu spotrebiteľa. Žalobca v odvolaní tvrdil, že v dodatku k zmluve o úvere sa žalovaný zaviazal použiť finančné prostriedky za účelom zamestnania - nákupu výpočtovej techniky. Odvolací súd uvádza, že takýto dodatok súdu nebol predložený. Okrem toho je otázne na výkon akého zamestnania mal žalobca používať uvedenú výpočtovú techniku, keďže pracoval v školstve ako školník a neskôr v bezpečnostnej službe. Žalovaný na pojednávaní výslovne vyhlásil, že na účel uvedený v zmluve - výkon zamestnania, žiadne prostriedky nepotreboval. Z výpisu z obchodného registra žalobcu vyplýva, že predmetom jeho činnosti je od 14.03.2001 poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. V právnom vzťahu so žalovaným teda vystupoval v pozícii veriteľa. Súd prvého stupňa preto správne uzavrel, že medzi žalobcom a žalovaným došlo k uzatvoreniu úverovej zmluvy, ktorá vzhľadom na charakter zmluvných strán je zmluvou spotrebiteľskou, a to bez ohľadu na tvrdenia žalovaného o „dohode“ na aplikácii Obchodného zákonníka. Jednoznačne možno teda konštatovať, že žalovaný v rámci kontraktácie so žalobcom vystupoval v pozícii spotrebiteľa,

preto bola správna aplikácia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ako aj Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.).

Odvolačí súd poukazuje na to, že pri posudzovaní obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa výhodnejší, lebo spotrebiteľ nemohol ovplyvniť obsah zmluvných podmienok, ktoré žalobca ako poskytovateľ služieb (úverov) používa pre väčší počet klientov. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné (§ 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Vzhľadom na posúdenie predmetnej zmluvy ako zmluvy spotrebiteľskej, prvostupňový súd správne konštatoval, že v danom prípade nebolo možné v zmysle ust. § 17 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch zabezpečiť splnenie spotrebiteľského úveru zmenkou. Preto súd správne žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplataenia zmenky, zamietol.

Vo vzťahu k oprávneniu súdu preskúmať zmenku ako abstraktný záväzok odvolací súd poukazuje na spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2015 č. 93/2015, podľa ktorého ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;

2. pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

Preto pokiaľ žalobca odvodzoval svoj nárok zo zmenky, súd prvého stupňa bol oprávnený (a aj povinný) skúmať, či išlo o platný právny úkon s poukazom na ust. § 17 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom k tomu, že citované ustanovenie výslovne zakazovalo v súvislosti s poskytovaním spotrebiteľského úveru zabezpečenie jeho splnenia zmenkou, bol postup súdu prvého stupňa, ktorým žalobu zamietol, správny.

Za daných okolností zároveň nie je možné konštatovať, že by nebola chránená dobromyseľnosť žalobcu, keďže je to práve on, kto vopred pripravil a naformuloval zmluvné podmienky (zmluvu o úvere, rozhodcovskú zmluvu, všeobecné podmienky poskytnutia úveru, zmenku), a preto musel si byť vedomý obsahových nedostatkov zmlúv a listín, ktoré predkladá na podpis spotrebiteľom a zároveň musel počítať s následkami ich rozporu (vrátane zmenky) so zákonom a napokon aj s dobrými mravmi.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol postupom podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. V odvolacom konaní neúspešnému žalobcovi bola uložená povinnosť nahradiť úspešnému žalovanému trovy odvolacieho konania vo výške 81,33 eura pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, a to za písomné vyjadrenie k odvolaniu vo veci samej vo výške 81,33 eura podľa § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Takto priznané trovy bolo uložené zaplatiť žalobcovi na účet právnej zástupkyne žalovaného JUDr. Stely Wildeovej, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.